

***PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY***

Rok szkolny 2022/ 2023

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

- ✓ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483, z późniejszymi zmianami).
- ✓ Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
- ✓ Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327, z 2021 r. poz. 4, 1237).
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1700, 1730, 2089).
- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24, 218, 1700, 2185).
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2019r. poz. 852, 1655, 1818, z 2020 r. poz. 322, 1337, 1493).
- ✓ Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1446, 2227, z 2019 r. poz. 638)
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 1449).
- ✓ Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023.
- ✓ „ Wytoczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych- tryb pełny stacjonarny”- zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
- ✓ Statut Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

- ✓ Misja i wizja szkoły.
- ✓ Wszystkie ważne dokumenty wynikające ze społecznej nauki Kościoła Katolickiego.

Ponadto wykorzystano:

Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „ Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”- sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020- styczeń 2021).

WSTĘP

Program Wychowawczo- Profilaktyczny Szkoły realizowany w Katolickim Zespole Edukacyjnym- Katolickiej Publicznej Szkole Podstawowej im. Św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły w tym warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- ✓ wyników ewaluacji wewnętrznej,
- ✓ wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ✓ ewaluacji wcześniejszego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły realizowanego w roku szkolnym 2022/ 2023,
- ✓ wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych),
- ✓ uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).
- ✓ analizę dokumentów dotyczących diagnozowania, monitorowania oraz podejmowania interwencji wychowawczej, którą stanowią dzienniki lekcyjne, protokoły posiedzeń zespołu wychowawczego, dokumentacja pedagoga i psychologa.
- ✓ Wywiady z rodzicami, uczniami, nauczycielami.
- ✓ Analizę frekwencji uczniów oraz niepowodzeń szkolnych dokonywana systematycznie, nie rzadziej niż po zakończeniu każdego półrocza
- ✓ Obserwację zachowania uczniów na lekcjach, podczas przerw, zajęć świetlicowych i pozalekcyjnych, a także na wycieczkach oraz imprezach pozaszkolnych.
- ✓ Informacje od wychowawców i nauczycieli dotyczące funkcjonowania uczniów.
- ✓ Informacje od uczniów i rodziców uzyskane przy okazji rozmów indywidualnych z wychowawcami, pedagogiem i psychologiem. W ich trakcie identyfikowane są sukcesy i porażki wychowawcze szkoły, skuteczne i nieskuteczne metody wychowawcze stosowane przez pracowników szkoły, potrzeby i oczekiwania uczniów, rodziców nauczycieli oraz źródła zewnętrznego wsparcia wychowawczo-profilaktycznego.

Podstawowym celem realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły,
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (określone w Statucie Szkoły).

I. MISJA SZKOŁY I MODEL ABSOLWENTA

„ W wychowaniu bardziej chodzi o to, aby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, aby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc poprzez wszystko co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być nie tylko z drugim, ale także i dla drugich. ”

Jan Paweł II

Do licznych zadań szkoły we współczesnym świecie należy wychowanie młodego człowieka w taki sposób, aby w miarę swoich możliwości był przygotowany do życia w zgodzie z samym sobą, ludźmi i przyrodą. Szkoła katolicka włącza się w ten nurt wychowania równocześnie, czerpiąc obficie z nauczania Kościoła, szczególnie ze spuścizny Ojca Świętego Jana Pawła II. Nasza szkoła korzysta także z myśli i nauczania św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego.

Według Statutu Katolickiej Publicznej Szkoły Podstawowej im. św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim **nadrzędnym celem** jest nauczanie i wychowanie w oparciu o chrześcijańską wizję człowieka głoszoną przez Kościół Katolicki, a w szczególności o zasadę personalizmu chrześcijańskiego oraz myśl pedagogiczną i system wychowawczy św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego preferując wiarę, rozum i religię.

W swoich pismach zostawił wiele wskazówek w jaki sposób kształcić i wychowywać młode pokolenie stawiając za wzór wychowania Najświętszą Rodzinę z Nazaretu. Zwracał szczególną uwagę na zaszczepienie u wychowanków umiłowania pracy, pragnienie rozwoju,

konieczność kształtowania charakteru oraz zużytkowania tkwiących w nim talentów i sił poprzez sumienność w nauce i obowiązkach.

Współcześnie również Jan Paweł II wielokrotnie i przy różnych okazjach przemawiał na temat szkoły i jej roli, nie tylko w nauczaniu młodego pokolenia, ale również w wychowaniu i przekazywaniu wartości. Refleksja nad wychowaniem rozpoczyna się od refleksji nad człowiekiem. Ojciec Święty podkreślał : „*Pojęcie edukacji zależy od koncepcji człowieka i jego przeznaczenia, a więc zrozumienia kim jest człowiek i co jest ostatecznym celem ludzkiego życia*”. Takie spojrzenie na edukację i wychowanie poprzez pryzmat człowieka, nazywane personalistyczną koncepcją wychowania, niesie dalsze implikacje. W hierarchii wartości na pierwszym miejscu staje człowiek – uczeń jako podmiot wychowania, a nie instytucja szkoły. Personalizacja edukacji prowadzi do dostrzegania ludzkich problemów w szkole oraz do wytyczania konkretnych celów i zadań służących wychowankowi i jego pełnemu rozwojowi ku pełni człowieczeństwa.

Celem wychowania według nauczania Jana Pawła II jest **dojrzałość ludzka i dojrzałość chrześcijańska**, a w konsekwencji odpowiedzialność za siebie i innych oraz za dobro wspólne w życiu rodzinnym i społecznym.

Ważnym aspektem personalizmu w wychowaniu jest nauczyciel i jego relacja z uczniem oraz oddziaływanie wychowawcze całego personelu. Praca wychowawcza z dzieckiem to według nauki Kościoła szczególne powołanie wymagające szczególnych przymiotów umysłu i serca, jak najstaranniejszego przygotowania i ciągłej gotowości do odnowy i dostosowania się. Statut szkoły podkreśla, że proces wychowawczy i formacyjny w szkole opiera się na świadectwie życia oraz osobowej relacji osób- całej społeczności uczniowskiej.

Wychowanie to proces wspierania ucznia w rozwoju angażując przy tym wychowawcę, jak i jego samego, którzy współdziałają w osiągnięciu celów wychowawczych, czyli pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: **dojrzałość fizyczna** (prowadzenie zdrowego stylu życia), **dojrzałość psychiczna**, w tym emocjonalna i intelektualna (rozumiana jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat), **dojrzałość społeczna** (konstruktywne pełnienie ról społecznych), **dojrzałość duchowa** (posiadanie konstruktywnego systemu wartości, poczucia sensu życia i istnienia człowieka).

Jednym z naszych priorytetów jest wykształcenie w uczniach poczucia odpowiedzialności za rozwój osobisty, swoje zachowania i wyznawane wartości.

W naszej Szkole pragniemy, aby absolwent:

- ✓ Starał się żyć wartościami ewangelicznymi, rozwijając w sobie świadomość „Bycia chrześcijaninem”, był człowiekiem autentycznej wiary.
- ✓ Był człowiekiem o wszechstronnie rozwiniętej osobowości: reprezentujący wysoki poziom intelektualny, psychiczny, społeczny, zdrowotny, moralny, kulturalny, na miarę możliwości indywidualnych.
- ✓ Rozwijał umiejętności: planowanie, wybieranie, przewidywanie, podejmowanie decyzji.
- ✓ Kochał Ojczyznę – Polskę, świadomie podejmował naukę i pracę dla jej dobra.
- ✓ Był wrażliwy na potrzeby innych i wstawiał się za słabszymi.
- ✓ Miał poczucie własnej wartości, wiary we własne siły, możliwości i umiejętności.
- ✓ Był człowiekiem o wysokiej kulturze osobistej, posiadał szerokie horyzonty wiedzy i z odwagą podejmował nowe wyzwania.
- ✓ Posiadał umiejętność komunikowania się w językach obcych i czerpał pozytywne wzorce z innych kultur, szanując ich tradycje i różnorodność.
- ✓ Kochał Boga i miał świadomość, że jest Jego ukochanym dzieckiem oraz wartościowym człowiekiem.

W nasze Szkole pragniemy, aby rodzice:

- ✓ Czynnie współpracowali ze szkołą współtworząc atmosferę i tradycję szkoły.
- ✓ Przyczyniali się do spójnego oddziaływania szkoły i domu.
- ✓ Promowali szkole w środowisku lokalnym.
- ✓ Poprzez swoją chrześcijańską i patriotyczną postawę stanowili wzorzec dla zachowań swoich dzieci.
- ✓ Dawali odważnie świadectwo wiary miłości Boga i bliźniego.
- ✓ Wspierali placówkę w podejmowanych działaniach dydaktyczno – wychowawczych.

W naszej Szkole pragniemy, aby nauczyciele:

- ✓ Byli świadkami wiary, ludźmi bogatymi duchowo.
- ✓ Chętnie podejmowali różne formy doskonalenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
- ✓ Byli ludźmi kreatywnymi, twórczymi, pełnymi inicjatywy i zaangażowania.
- ✓ Towarzyszyli swoim podopiecznym w ich potrzebach emocjonalnych, duchowych, intelektualnych i kulturowych.
- ✓ Byli współodpowiedzialni za budowanie i tworzenie placówki.

Pragniemy, aby nasza placówka:

- ✓ Troszczyła się o dobro wspólne w życiu rodzinnym i społecznym.
- ✓ Budowała cywilizację miłości w środowisku lokalnym.
- ✓ Współdziałała dla dobra mieszkańców i instytucji zewnętrznych.
- ✓ Budowała dobrą wartość edukacji we współpracy z innymi jednostkami oświatowymi.
- ✓ Była przejrzystym znakiem autentycznej wiary i miłości Boga, człowieka, Ojczyzny.
- ✓ Była prekursorem nowych, kreatywnych rozwiązań edukacyjnych, służących przestronnemu rozwojowi uczniów.
- ✓ Wykazywała ciągłą troskę o aktualne doposażenie.
- ✓ Korzystała z różnego rodzaju projektów sprzyjających rozwojowi placówki.

Wysoki priorytet ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu epidemii COVID-19. Misją szkoły jest „osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę” (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego.”*).

II. CELE OGÓLNE

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,
- 2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),

- 3) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia COVID-19),
- 4) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID-19).

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu , a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,

- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność
- 11) zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*).

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 6) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 7) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,

- 8) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
- 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

- 5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,

- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym w naszej Szkole najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,

- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

III. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,

- stwarza warunki do przestrzegania w szkole „Wytycznych MEiN, MZ i GIS” obowiązujących w okresie pandemii, zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów – wg *Raportu Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”* rekomendowane są „zwykłe rozmowy, zainteresowanie przeżyciami uczniów, proste zabawy integracyjne, wstępne rozpoznanie dotyczące liczby uczniów o bardzo złej kondycji psychicznej”,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys

psychiczny (patrz: *Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),

- nadzoruje realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.

2. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- przestrzegają reguł sanitarnych określonych w „Wytycznych MEiN, MZ, GIS”, obowiązujących w szkole w okresie epidemii COVID-19,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

3. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii COVID-19,

- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w stanie epidemii COVID-19,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

4. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,

- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wpiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, nauczycieli specjalistów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

5. Rodzice:

- współtworzą Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,

- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów.

6. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

V. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2022/2023

Szczegółowe cele do pracy w danym roku szkolnym wynikają z diagnozy przeprowadzonej w szkole (Załącznik nr 1.), w tym ewaluacji dotychczasowego programu wychowawczo-profilaktycznego, z uwzględnieniem wytycznych MEiN w zakresie ochrony zdrowia psychicznego uczniów.

Wyznaczanie celów w odniesieniu do poszczególnych sfer rozwoju pozwoli harmonijnie oddziaływać na rozwój uczniów w poszczególnych obszarach.

Obszar rozwoju intelektualnego:

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.

2. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych w szkolnych kołach zainteresowań i innych formach aktywności.
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskują pomoc w odpowiedniej formie.
4. Uczniowie motywowani są do zdobywania wiedzy, również przy pomocy nowoczesnych form i metod pracy na lekcjach.

Obszar rozwoju społecznego:

1. Integracja zespołów klasowych. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach I.
2. Reintegracja w klasach wyższych.
3. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm i zasad
4. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.

Obszar rozwoju fizycznego:

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. świadomość zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.
3. Znajomość reguł sanitarnych obowiązujących w czasie epidemii COVID-19.
4. Znajomość zasad ochrony zdrowia psychicznego w tym umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych np. wywołanej epidemią COVID-19.
5. Umiejętność reagowania na zachowania agresywne i ryzykowne oraz niepojawianie się ich wśród uczniów.
6. Odpowiednia organizacja czasu wolnego.

Obszar rozwoju emocjonalnego:

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w klasach na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji.
3. Przeprowadzenie cyklu zajęć kształcących umiejętność rozpoznawania własnych emocji oraz wzmocnienia poczucia wartości uczniów.
4. Wzbudzenie zaufania uczniów wobec pracowników szkoły.
5. Motywowanie do zdobywania wiedzy.
6. Umiejętność racjonalnej organizacji czasu spędzanego przed komputerem.

Obszar rozwoju duchowego:

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
2. Wychowawcy zapoznają uczniów i rodziców z systemem wartości przyjętych w koncepcji pracy szkoły oraz regulacjami prawa wewnątrzszkolnego.
3. Wzmacnianie zachowań pożądaných z punktu widzenia chrześcijańskiego.

VI. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Szczegółowy harmonogram działań stanowi załącznik nr. 2 do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.

Poszczególne zadania odpowiadają przyjętym celom, a odpowiedzialność za ich realizację przypisana jest konkretnym osobom. Proponowany harmonogram może ulec zmianom w związku z dynamiczną sytuacją epidemiologiczną oraz zmianami w aktualnych potrzebach uczniów, nauczycieli rodziców oraz poszczególnych klas.

VII. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest przeprowadzenie działań ewaluacyjnych oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie sprawozdania zostanie zapoznana rada pedagogiczna.

Na zakończenie każdego półrocza w danym roku szkolnym sporządzane będzie sprawozdanie z realizacji celów oraz ustalone będą wnioski do dalszej pracy.

Ostrowiec Świętokrzyski, 21.09.2022r.

opracowanie:

mgr Anna Cesarska- pedagog

mgr Marlena Kargul-psycholog